

Remissvar över betänkandet SOU 2022:67 Vägar till ett tryggare samhälle, Kraftsamling för barn och unga

Fokusområde barns och ungas involvering i gängkriminalitet

Statens institutionsstyrelse (SiS) konstaterar att förslagen som rör fokusområdet barns och ungas involvering i gängkriminalitet syftar till att nå barn redan innan de börjar begå brott. Även om SiS arbete med målgruppen startar i ett senare skede när barnet/den unge redan uppvisat ett normbrytande beteende ser myndigheten mycket positivt på ambitionen om att sätta in insatser i ett så tidigt skede så möjligt i syfte att förhindra en negativ utveckling. Precis som betänkandet lyfter behövs det mer kunskap om vilka insatser som är effektiva och SiS ser i detta sammanhang positivt på att SBU har i uppdrag att ta fram specifik kunskap om insatser som används i arbetet med unga som är involverade i gängrelaterad kriminalitet.

Fokusområde våld i barns och ungas nära relationer

Många av de barn och ungdomar som placeras på SiS har erfarenheter av att utöva våld i en nära relation eller att bli utsatt för sådant våld. SiS har påbörjat ett arbete med att höja kunskapen om våld i ungas parrelationer genom den nya grundutbildningen, riktade utbildningsinsatser och ett webbaserat utbildningspaket. Beredningens förslag om att lämplig myndighet ska få i uppdrag att sprida kunskap om våld i barns och ungas nära relationer kan understödja SiS, och övriga samhällets, arbete med detta. Av betänkandet framgår att en sådan kunskapsspridning ska inkludera kunskapsspridning till barn och ungdomar. SiS vill framhäva betydelsen av att information tas fram som riktar sig särskilt till barn och ungdomar, inklusive information om barnets rättigheter och inte minst var ett barn som utsatts för brott kan vända sig.

Som nämns i betänkandet är digitalt våld i nära relationer, dvs. när någon i den unges relation övervakar, trakasserar eller kontrollerar, till exempel med hjälp av mobilen eller i sociala medier, en form av våld som barn och ungdomar är extra sårbara för och som de utsätts för i stor utsträckning. Det är något som behöver lyftas fram i den

Statens institutionsstyrelse

fortsatta kunskapsutvecklingen. För SiS räkning handlar det om att hantera våldsutövande eller våldsutsatthet i nära relation kopplat till barnens och ungdomarnas tillgång till elektroniska kommunikationstjänster (EKT) under placeringen.

Förslaget att ge i uppdrag till Socialstyrelsen att kartlägga vilka insatser som kommuner erbjuder barn och unga som utsatts för våld i en nära relation och även dem som utövar våldet är ett förslag som skulle vara till stor hjälp för SiS att komma vidare i arbetet med våldsutsatta och våldsutövande barn och ungdomar. I en sådan kartläggning är det också av stor vikt att, som beredningen framhåller, ha med ett genusperspektiv. SiS vill även framhålla vikten av att hbtqi-personer inkluderas.

Socialstyrelsen föreslås även få i uppdrag att ta fram ett kunskapsunderlag för berörda yrkesverksamma i kommuner och regioner. Även ett sådant kunskapsunderlag behöver ha ett genusperspektiv, och därtill inkludera hbtqi-personer. I underlaget, och i övrig kunskapsspridning, är det också av stor vikt att våldsutsatta barns och ungdomars behov av skydd, och hur det ska hanteras, tydligt finns med.

Detta remissvar har beslutats av generaldirektören Elisabet Åbjörnsson Hollmark. I den slutliga handläggningen har HR-direktören Robert Stenbom, ekonomi- och planeringsdirektören Anna Sandahl, t.f. utvecklingsdirektören Jenny Kärrholm och sektionschefen Sara Lövenhag deltagit. Föredragande har varit utredaren Isabelle Monell.

Elisabet Åbjörnsson Hollmark